

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Кіровоградської
міської ради
27 січня 2015 року
№ 3917

ПРОГРАМА
ЗАПОБІГАННЯ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ
ТА ЛІКВІДАЦІЇ ЇХ НАСЛІДКІВ НА 2015 РІК

КІРОВОГРАД

1. Загальні положення (законодавча та нормативно-правова база)

Згідно зі статтею 3 Конституції України, життя та здоров'я людини, її безпека є найвищими соціальними цінностями, за забезпечення яких держава відповідає перед нею. Безпека населення і територій, їх захищеність від впливу шкідливих техногенних, природних та екологічних факторів є неодмінною умовою сталого розвитку суспільства.

Правовою основою створення Програми запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків на 2015 рік (далі – Програма) є Конституція України, Кодекс цивільного захисту України, закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”, відповідні підзаконні акти держави та комплексна програма розвитку Кіровоградщини «Центральний регіон – 2015».

Програма включає в себе реалізацію державної політики, пов'язаної із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагування на них, функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.

2. Загальна характеристика стану техногенно-природної небезпеки в місті

Одним з основних пріоритетів діяльності органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання, що провадиться на всій території України у мирний час та в особливий період, є відносини, пов'язані із захистом територіальної громади від надзвичайних ситуацій.

Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Кіровоградської міської ради (далі – управління) безпосередньо виконувало функції з реалізації повноважень виконавчих органів міської ради із захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагування на них, функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.

На території міста розміщується 88 об'єктів підвищеної небезпеки, 9 з них – хімічно небезпечні. Максимально можлива кількість сильнодіючих отруйних речовин (далі - СДОР), яка може зберігатися на них, аміак – 22 тонни, інші об'єкти – пожежо-, вибухонебезпечні. 30 % хімічно небезпечних об'єктів не мають локальних систем виявлення викиду СДОР, зниження стійкості виробництва до аварій внаслідок спрацьованості основних виробничих фондів, частоті зміни власників та керівництва, що збільшує ризик виникнення надзвичайних ситуацій. Ураження персоналу об'єктів та населення, яке проживає біля цих об'єктів, а також низький рівень культури безпеки населення та недостатня інформованість населення з питань безпеки життєдіяльності. Всього по місту в зонах можливого хімічного ураження може опинитися населення близько 22,78 тис. чоловік.

У весняний період та інші пори року від інтенсивного танення снігу та сильних опадів, прибуття води з верхнього каскаду озер та ставків можливе підтоплення прибережної території річок Інгул та Сугоклея в межах міста від

мікрорайону Лелеківки до Завадівки і Масляниківки, площею 435 га з населенням біля 5 тис. чол., в тому числі 1290 чол., що працюють на підприємствах і установах різних форм ведення господарської діяльності.

Не дивлячись на вжиті заходи щодо оздоровлення водного басейну на території міста внаслідок змін природної рівноваги у водному балансі території, а також техногенних факторів, утримується високий рівень ґрунтовних вод, що призводить до підтоплення значних територій (відсутність послідовності в проведенні робіт по розчищенні річок Інгулу, Сугоклеї, Біянки та заходів берегоукріплення, порушення прибережних водозахисних смуг).

На території міста продовжується робота з мінімізації радону. На небезпечних ділянках відмічається підвищений гамма-фон та значний вміст радону та його продуктів розпаду в повітрі, окремих приміщень і підвалів від 200 до 500 і більше Бк/м³, який на декілька порядків перевищує гранично допустимі.

У межах делегованих та владних повноважень управління забезпечувало збирання, обробку та аналіз інформації щодо загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, організовувало та брало участь у здійсненні ряду заходів, направлених на підвищення готовності органів управління, сил і засобів Кіровоградської міської ланки обласної підсистеми єдиної державної системи запобігання та реагування на надзвичайні ситуації

Головні проблеми у сфері зниження природних і техногенних ризиків, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, за проведеним моніторингом, найважливішими з них були:

- заходи з підготовки гідротехнічних споруд міста до пропуску вод весняної повені та їх безперешкодний скид через ці гідроспоруди;
- забезпечення інженерно-технічних робіт по водовідведенню (розчищення русла р. Інгул, р. Сугоклея, р. Біянка та відновлення функціонування прибережних захисних смуг вздовж них);
- заходи першочергового реагування та проведення складних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних з проявами небезпечних природних явищ;
- створення матеріального резерву для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій, досвід роботи з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій свідчить, що без резервів відповідних матеріальних ресурсів оперативно ліквідувати надзвичайну ситуацію, надати допомогу та відновити систему життєзабезпечення населення, практично неможливо. Місто має матеріальний резерв, але він потребує постійного поповнення та розширення номенклатури матеріальних засобів на підставі аналізу застосування резерву за призначенням;
- організація проведення утилізації хімічно небезпечних речовин;
- організація евакуації населення міста (тимчасове відселення) в разі виникнення надзвичайної ситуації природного та техногенного характеру;

- заходи з забезпечення протипожежного захисту житла, життя і здоров'я людей, об'єктів виробництва, на пожежах по місту за останні два роки загинуло 18 осіб із них 1 дитина особи, врятовано на пожежах 10 осіб;

- заходи з організації рятування людей на водних об'єктах в місті. За останні два роки на водосховищах міста загинуло 16 осіб, врятовано 3 особи. Основними причинами трагічних випадків, що призводять до загибелі людей, крім нехтування правилами безпеки поведінки на воді і льоду, є недостатнє вжиття запобіжних заходів, відсутність дієвої системи рятування та обладнання стаціонарних організованих місць масового відпочинку на воді;

- проведення заходів у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, запобігання та оперативне реагування на них значною мірою залежать від засобів зв'язку, інформування та оповіщення. На об'єктах міста розташовано 43 електросирен, з них у непрацездатному стані - 16.

- відсутній мобільний зв'язок з оперативними групами реагування;
- підготовка населення та фахівців невоєнізованих формувань до дій у кризових ситуаціях;

- необхідність удосконалення єдиної міської мобільної чергово-диспетчерської служби реагування на звернення громадян міста за єдиним телефонним номером 1580;

- санація діючого міського сміттєзвалища;

- перевищення допустимої норми еквівалентної рівноважної об'ємної активності радону 222 Бк/м³;

- значне зростання вірогідності виникнення санітарно-епідеміологічних, дорожньо-транспортних, пожежо-, вибухонебезпечних та інших подій у осінньо-зимові періоди.

Стан природно-техногенної безпеки і динаміка надзвичайних ситуацій останніх років свідчать про зростання рівня загрози в життєдіяльності населення, економіці та навколишньому природному середовищі. Найбільших втрат і руйнувань зазнають об'єкти енергетичного і промислового комплексів, систем зв'язку, комунальне господарство та інші галузі, від яких безпосередньо залежить життєзабезпечення населення.

Недосконалість законодавчої бази, що в існуючих економічних умовах не забезпечує сталого функціонування виробництва, недостатня відповідальність власників об'єктів підвищеної небезпеки за додержання режиму безпечної життєдіяльності.

Зазнаючи майже щорічного впливу стихійного лиха, вони стають все більш вразливими і чутливими до руйнівних чинників та надзвичайних ситуацій і потребують вжиття невідкладних заходів щодо зменшення природно-техногенного впливу на безпеку населення і територій міста.

3. Головні проблеми стану техногенно-природної небезпеки в місті

З метою комплексного розв'язання проблем захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій техногенного і природного

характеру, в інтересах безпеки окремої людини, територіальної громади і довкілля Програмою передбачено фінансове забезпечення наступних заходів:

- вдосконалення та підтримання існуючих мереж зв'язку, оповіщення та інформування населення міста в системі цивільного захисту міста;
- підготовка населення і фахівців щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації;
- поповнення матеріального резерву для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій;
- зношеність інженерно-комунікаційних мереж міста (магістральні та робочі мережі: теплопостачання, водозабезпечення, електропостачання);
- виконання аварійно-відновлювальних робіт, що можуть створювати загрозу життю та здоров'ю людей, інфраструктурі міста;
- демеркурація важких металів та інших небезпечних речовин, лабораторні дослідження та їх утилізація;
- запобігання загибелі людей на водних об'єктах міста;
- заходи з підготовки гідротехнічних споруд міста до пропуску вод весняної повені та їх безперешкодний скид через ці гідроспоруди;
- заходи першочергового реагування та проведення складних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, спрямованих на запобігання виникненню НС, пов'язаного з проявами небезпечних природних явищ;
- організація евакуації населення міста (тимчасове відселення) в разі виникнення надзвичайної ситуації природного та техногенного характеру;
- заходи з забезпечення протипожежного захисту житла, життя і здоров'я людей, об'єктів виробництва, поліпшення утримання штучних джерел протипожежного водопостачання на міській водопровідній мережі;
- проведення протирадонових заходів з метою зменшення об'ємної активності радону.

Вказані заходи виконувалися протягом 2014 року, але це також головні проблеми на сьогоднішній день, які необхідно вирішити у 2015 році.

Виконання Програми забезпечить створення умов для належного виконання завдань з питань запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та гарантованої ліквідації їх наслідків.

3.1. Мета Програми на 2015 рік

Метою Програми є:

комплексне розв'язання проблеми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру в інтересах безпеки окремої людини, територіальної громади, національного надбання і довкілля;

поступове зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій та підвищення рівня захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій;

забезпечення необхідних умов щодо безпечної життєдіяльності населення та сталого соціально-економічного розвитку міста.

Для досягнення зазначеної мети передбачається вирішити такі основні завдання:

знизити ризики виникнення та пом'якшити можливі наслідки надзвичайних ситуацій або прискорити їх ліквідацію;

підвищити ефективність витрат, спрямованих на реалізацію заходів цивільного захисту;

забезпечити ефективне управління силами і засобами ліквідації надзвичайних ситуацій;

підвищити безпеку життєдіяльності населення;

підвищити ефективність інформаційно-аналітичного забезпечення;

підвищити рівень інформаційної безпеки при здійсненні діяльності щодо зниження ризиків надзвичайних ситуацій;

підвищити ефективність системи управління і реагування у процесі запобігання надзвичайним ситуаціям, ліквідації їх наслідків та життєзабезпечення постраждалого населення, її інформатизації;

підвищити ефективність підготовки кадрів, керівного складу та фахівців з питань цивільного захисту, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Досягнення головної мети Програми сприятиме реальній суспільній підтримці діяльності органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення сталого розвитку міста, створення безпечних умов життєдіяльності населення.

Заходи по забезпеченню виконання Програми додаються.

3.2. Пріоритети виконання заходів по забезпеченню Програми

Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, зменшення збитків і втрат у разі їх виникнення та ефективна ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій є головним пріоритетом у діяльності виконавчих органів міської ради.

За існуючим станом, виконання заходів з запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, передбачених даною Програмою, забезпечується управлінням з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Кіровоградської міської ради, оскільки в управлінні накопичена необхідна інформація щодо сучасного стану техногенно-екологічної безпеки у місті та практичний досвід з організації виконання заходів з ліквідації надзвичайних ситуацій, організації евакуації (відселення) населення з небезпечних територій та об'єктів, підготовки населення і фахівців органів управління та сил цивільного захисту до дій у кризових ситуаціях.

4. Основні завдання Програми

Основними завданнями виконання Програми є:

- проведення комплексу профілактичних заходів, спрямованих на виявлення та запобігання найбільш вірогідним у місті надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру;

- забезпечення реальної готовності органів управління, сил та засобів, призначених для оперативного реагування на надзвичайні ситуації при їх виникненні та ліквідації їх наслідків;
- підвищення ролі і впливу органів місцевого самоврядування у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;
- підготовка населення, керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту населення до дій при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

5. Система контролю та звітності за ходом виконання Програми

Основними напрямками контролю за реалізацією передбачених у Програмі заходів є:

звітність про стан виконання відповідних розділів Програми перед Кіровоградською міською радою та її виконавчим комітетом – 1 раз на квартал;

аналіз ходу виконання Програми та вжиття додаткових заходів, спрямованих на досягнення її мети;

систематичне висвітлення у засобах масової інформації стану пожежно-техногенної безпеки у місті та заходів з його поліпшення.

Начальник управління з питань
надзвичайних ситуацій та цивільного
захисту населення Кіровоградської міської ради

С.Коваленко